

Wasmachines, Airfryers
en andere huishoudelijke apparaten

tot **30%** korting

Bekijk nu

bol.com

Top de advertentie

PREMIUM | Het beste van De Telegraaf

Uitspraak over Shell verbaast omwonenden windturbines: 'Meten met twee maten'

Door **EDWIN TIMMER**
Glisteren, 17:45 in BINNENLAND

Lees voor

MEEDEN - De rechtbank in Den Haag baseert haar vonnis in de klimaatzaak tegen oliegigant Shell deels op het recht van burgers op een 'ongestoorde gezinsleven'. Een te hoge CO2-uitstoot zou dit mensenrecht in de toekomst wellicht verstoren. Milieuactivisten juichen. Maar lange menig windpark wekt de uitspraak ook verbazing. „En wij dan? Geldt dat ongestoorde gezinsleven niet voor ons?“

Bij windturbines gaat het om een lokaal probleem, zegt hoogleraar Chris Backes.

© ANP/HH

Even een paar dagen ertussenuit. Even niet in de herrie van het windpark dat het Groningse dorp Meeden met 35 windturbines heeft omsingeld. Dat hebben sommige dorpelingen nodig als de verstoorde nachtrust te veel wordt.

„Anders houden ze het niet vol“, vertelt Johan Mulder van de Dorpsraad Meeden. „Het geluid stopt niet. Dus zorgen mensen dat ze een paar nachten elders bijslapen. Dan kunnen ze er meestal weer even tegen.“

BEKIJK OOK:

Bewoners hoorndol gedraaid door windturbines

Vluchten

Vluchten van je woonplek wegens te grote overlast. Hoe (on)gestoord is dat? Toen Mulder het klimaatvonnis hoorde van de Haagse rechtbank, en de redenering van de rechter, was zijn gedachte: 'Als dit met Shell kan, waarom dan niet hier?' Bij ons is toch ook sprake van verstoord gezinsleven?' „Ik zou het zelfs een onrechtmatige daad willen noemen.“ Maar in procedures tegen de vergunningen voor windpark N33 vingen bewoners bot tot aan de Raad van State.

BEKIJK OOK:

Analyse: 'Rechters als olifant door porseleinkast met Shell-uitspraak'

Rechter Larisa Alwin veroordeelde Shell deze week tot een wereldwijde verlaging van de CO2-uitstoot met 45 procent in 2030 ten opzichte van 2019. Shell heeft volgens het vonnis de plicht zorgvuldig te handelen. En burgers in Nederland hebben recht op leven en recht op een ongestoord gezinsleven, aldus Alwin. Als de ergste klimaatprofeetien uitkomen, leidt dat volgens haar tot 'gezondheidsrisico's, ziekte en sterfgevallen'. En mogelijke overstromingen. Daarom moet Shell nu ingrijpen.

BEKIJK OOK:

Vonnis Shell legt groene bom onder vestigingsklimaat

De keren dat advocaat Peter de Lange uit Barendrecht net zo'n welwillend oor vond bij rechters is beperkt. Hij strijdt namens bewonersorganisaties tegen hinder en overlast door windturbines en gebruikt daarbij ook het argument van risico's voor de gezondheid door laagfrequent geluid, stress en slaapverstoring. „Maar de keren dat de Raad van State omwonenden gelijk gaf, is op één hand te tellen.“ En dan lukte dat op basis van gebreken in de besluitvorming, niet vanwege mensenrechten.

"Geldt dat ongestoorde gezinsleven niet voor ons?"

De Lange: „De premisse van het klimaatvonnis tegen Shell is dat we de afspraken uit het Akkoord van Parijs moeten halen. En daarvoor is een transitieplan nodig, die ook Shell zal moeten maken. Maar terwijl de rechter wel stelt dat een slechter klimaat mogelijk een ongestoord gezinsleven bedreigt, weigert de jurisprudentie te erkennen dat windturbines ziek maken. Terwijl de onderzoeken zich opstapelen en artsen zich roeren. Er klopt dus geen draad van die wijze van redeneren door de Raad van State. Daarom probeer ik er gaten in te schieten, door medici en wetenschappers bij onze zittingen uit te nodigen.“

Nieuw terrein

Chris Backes, hoogleraar omgevingsrecht van de Universiteit Utrecht, heeft meer begrip voor de rechterlijke aanpak. „De uitspraak in deze klimaatzaak en die van Urgenda zijn juridisch nieuw terrein. Als je de redenering van zorgvuldigheid ook toepast op andere terreinen, zou je van de overheid ook kunnen eisen dat mensen nog maximaal 80 kilometer per uur mogen rijden. De rechter grijpt in, omdat ze meent dat het klimaatprobleem via de politiek niet voldoende en tijdig oplosbaar is.“

Zelf acht de hoogleraar het klimaatgevaar 'waanzinnig groot'. „Er geldt voor iedereen in Nederland een verbod om de ander schade toe te brengen. Bovendien is redelijk strak te beargumenteren dat de CO2-uitstoot van nu in de toekomst mogelijk schadelijk is voor anderen. Bij windturbines is dat niet het geval. Daar gaat het om een lokaal probleem. En als het goed is, is de overlast in de vergunningsaanvraag meegenomen“, stelt Backes.

'Wassen neus'

Dat laatste weerspreekt De Lange. Er wordt juist niet onderzocht hoe turbines een vestigingsplek beïnvloeden. „Vergunningen voor windparken worden verstrekt op basis van vaste geluidsnormen met maximale jaargemiddelden. Maar die normen zelf zijn nooit getoetst op hun milieueffect. Daarmee is de verplichte milieubescherming een wassen neus.“ Onze aanpak voldoet niet aan de Europese eis, zoals die volgt uit een uitspraak van het Europese Hof, om voor elk project de specifieke milieueffecten te meten.

„Rechters meten met twee maten“, klaagt Kees Pieters, woordvoerder van het NederWind-netwerk, dat 82 bewonersorganisaties rond windparken omvat. „Hoe is het nou mogelijk dat de rechtbank wel een bedrijf veroordeelt op basis van imaginaire klimaatschade die mogelijk in de toekomst zal plaatsvinden? Maar tegelijkertijd zijn de rechters doof voor de ellende waarmee burgers langs windparken nu kampen. Ik vind dat ernstig.“

Kansen

Toch is er een manier om de veroordeling van Shell als opsteker te zien. Ook Fenna Swart van Comité Schone Lucht vecht voor een 'ongestoorde gezinsleven'. Maar dan tegen luchtvervuiling door 's lands grootste biomassacentrales die Vattenfall wil bouwen bij Diemen. Samen met Johan Vollenbroek en Natuurmonumenten spande ze een rechtszaak aan tegen de vergunningen voor de centrale. Op 7 juni volgt daarin een uitspraak.

Swart: „Laten we blij zijn dat de rechter eindelijk de kant van gezondheid kiest. Het is hoopvol dat een machtige multinational tot de orde wordt geroepen. Wij willen dat dit ook bij Vattenfall gebeurt. Ik begrijp de frustraties van omwonenden nabij windparken. Maar er zijn meer wegen die naar Rome leiden. Deze uitspraak biedt juist kansen.“

BEKIJK OOK:

GL-wethouder weigert te stoppen met biomassa

BEKIJK OOK:

Biomassaverbrander Diemen: niemand wil 'm, toch gaat-ie door

BEKIJK OOK:

Oorlog om nieuwe biomassacentrale: Vattenfall boos op activisten

Lunch Update

Dagelijks tijdens de lunch een update van het belangrijkste nieuws.

Type uw e-mailadres

Lees hier ons privacybeleid.

BEKIJK MEER VAN

energie en hulpbronnen + proces + Johan Mulder + Larisa Alwin +

Peter de Lange + Chris Backes + Kees Pieters + Fenna Swart +

Johan Vollenbroek + Nederland +

HET BESTE VAN DE TELEGRAAF

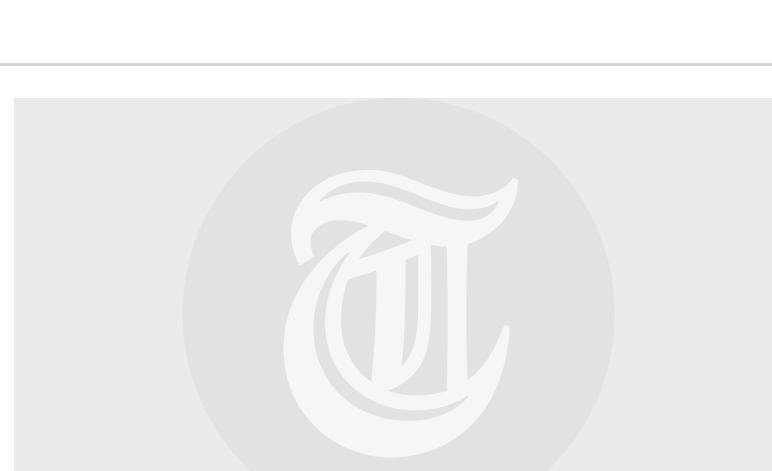
PREMIUM 15:23 | Buitenland
Slachtoffers Belgische kinderbeul Dutroux weigeren aanbod Amazon

PREMIUM 14:47 | Binnenland
Buurt na steekpartij Beverwijk: 'Het broeide al de hele avond'

PREMIUM 13:15 | Binnenland
Zorgen binnen VVD: 'Bang dat partij in linkse wolk terechtkomt'

PREMIUM 12:28 | Binnenland
Beroemde voetbalstraat mist oranjekeurts: 'Elk toernooi werd het gekker'

GERELATEERDE ARTIKELLEN

09:13 | Financieel
Oproep AN-topman: maak einde aan investeringen in steenkoolcentrales

28 mei | Wat U Zegt
'Vonnis Shell betekent banenverlies'

PREMIUM 27 mei | Financieel
Zo werkt Nederlandse industrie aan snelle CO2-reductie

28 mei | Wat U Zegt
'Ook biomassa veroordelen'

28 mei | Wat U Zegt
'Shell pakt uitstoot al aan'

PREMIUM 27 mei | Binnenland
Analyse: 'Rechters als olifant door porseleinkast met Shell-uitspraak'

Nieuws >

Binnenland
Buitenland
Meer v

Vrouw >

Horoscopen
Seks & Relaties
Meer v

Sport >

EK voetbal
Voetbal
Meer v

Lifestyle >

Reizen
Culinaire
Meer v

Entertainment >

Gossip
Sterren
Meer v

Wat U Zegt >

Lezersbrieven
De kwestie
Columns

Financieel >

Nieuws
Koersen
Meer v

Overige

Gesponsord
De Telegraaf Webshop
Service

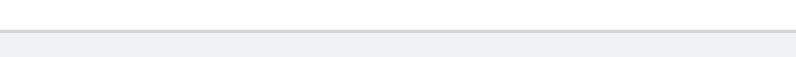
Lunch Update

Dagelijks tijdens de lunch een update van het belangrijkste nieuws.

Type uw e-mailadres

Lees hier ons privacybeleid.

Volg ons:

Abonnementen

Digitaal
Krant en digitaal
Zelf Samenstellen
Service
De Telegraaf Webshop
Adverteren

De Telegraaf

Familieberichten
De Prijsvergelijker
Archief
Tags
Werken bij
Contact
Mediahuis Nederland sites
Apps
Nieuwsbrieven

Lees de krant

